Geldrop-Mierlo

Memo

Aan	:	Commissie Algemene Zaken
Van	:	Bal, Yasmine Vaal, Tim
Datum	:	24 augustus 2026
Cc	:	
Zaaknummer	:	3834662
Documentnummer	:	3834741
Onderwerp	:	**Afvalstoffenheffing 2027**

Memo:

Inleiding

Op 20 april j.l. heeft de voorgaande gemeenteraad het Kader huishoudelijke grond- en afvalstoffen 2026-2030 vastgesteld. In dit kader is opgenomen dat het college jaarlijks een uitvoeringsagenda uitwerkt met concrete activiteiten als onderdeel van de Meerjarenplanbegroting.

In deze memo worden de voorgestelde concrete activiteiten benoemd, daarna wordt het effect voor de afvalstoffenheffing toegelicht. Vervolgens worden de gemaakte keuzes verder uitgelicht i.r.t. ontwikkelingen in de afvalbranche.

Begroting

De kosten in de Afvalexploitatie zijn de som van de begroting van GR Cure 2026 en de kosten van het taakveld Afval inclusief doorbelasting van de taakvelden Straatreiniging en Kwijtschelding, salariskosten, overheadkosten, kapitaallasten en BTW. De baten zijn de som van de verwachte inkomsten uit het vastrecht, de verwachte inkomsten uit het variabel recht, de poorttarieven van de milieustraat en enkele inkomsten van verschillende vergoedingen.

Kosten	**EUR**		**Baten**	**EUR**
Afvalinzameling (Cure)	3.596.202			
Milieustraat (Cure)	1.185.042		Tarieven milieustraat	275.000
Taakveld Afval	109.343		Afvalstoffenheffing (vastrecht) incl. reinigingsrecht	4.564.219
Bijzet	84.878		Afvalstoffenheffing (variabel)	2.090.697
Straatreiniging	267.671		Zwerfafval-vergoedingen	125.934
Kwijtschelding	173.000			
Salariskosten	178.341			
Overheadkosten	147.858			
Kapitaallasten	97.154			
Totaal kosten	**5.839.489**		**Totaal baten**	**7.055.850**

Kosten uit Afvalstoffenheffing	**5.438.555**		**Baten uit Afvalstoffenheffing**	**6.654.916**
BTW	1.206.932			
Saldo Kosten uit heffing + BTW	**6.645.487**		**Saldo Baten uit heffing incl. BTW**	**6.654.916**
Restant	9.429			

Tabel 1: Afvalexploitatie 2027 naar het voorstel van het college – samengevat d.d. 20-08-2026

Ter verduidelijking
De Afvalexploitatie is kostendekkend als de post [Saldo Kosten uit heffing + BTW] gelijk is aan [Baten uit Afvalstoffenheffing], waarbij geldt:

- *[Kosten uit Afvalstoffenheffing] = [Totaal kosten] - [Tarieven milieustraat] - [Zwerfafval-vergoedingen]*
- *[Baten uit Afvalstoffenheffing] = [Afvalstoffenheffing (vastrecht) incl. reinigingsrecht] + [Afvalstoffenheffing (variabel)]*

In de begroting van de Afvalexploitatie 2026 zijn twee structurele aanpassingen doorgevoerd, die in de Afvalexploitatie van 2027 behouden worden:

- het begrenzen van het maximum aantal ledigingen voor kwijtschelding, met als uitgangspunt dat de maximale kwijtschelding per huishouden gelijk is aan het gemiddeld aantal ledigingen per huishouden in Geldrop-Mierlo.
- gelijke hoogte van het variabel tarief voor restafval per liter voor laagbouw en hoogbouw.

In de Uitvoeringsagenda Huishoudelijke grond- en afvalstoffen voor 2027 zijn de volgende concrete activiteiten opgenomen:

- GFT/E-inzameling in hoogbouw uitbreiden en in laagbouw stimuleren
- Papierinzameling via ondergrondse containers in de hoogbouw uitbreiden
- Inzet van GrondstoffenInleverPunt (GRIP-wagen)
- Afschaffen van het tarief voor tuinafval en -tegels op de milieustraat

Voor GFT/E-inzameling in de hoogbouw wordt voorgesteld geen tarief in te voeren. Alhoewel dit afwijkt van de tariefstelling in de laagbouw, stelt het college dat het invoeren van een tarief een onwenselijke drempel voor GFT/E-inzameling vormt. Dit voorstel sluit aan op het voornemen van het college om het GFT/E-tarief over meerdere jaren gefaseerd af te bouwen naar 0, waartoe in 2026 de eerste stappen gezet zijn. Het is nog te vroeg om op basis van de scheidingsresultaten in het huidige jaar conclusies te trekken over de effecten van het afbouwen van het GFT/E-tarief. Daarom wordt voorgesteld om voor variabele tarieven in 2027 dezelfde verhouding aan te houden als in 2026.

De inzet van de GRIP-wagen en het afschaffen van het tarief voor tuinafval en -tegels op de milieustraat zijn beide maatregelen om de belemmeringen voor het gebruik van de milieustraat te beperken. Aangezien deze maatregelen ook bijdragen aan vergroening en circulariteit worden de kosten voor beide maatregelen uit het budget voor Duurzaamheidsbeleid bekostigd.

Afvalstoffenheffing

Bovengenoemde elementen uit de begroting leiden tot de volgende tarieven voor afvalstoffenheffing. Bewerkingen die achtereenvolgens zijn toegepast zijn:

- Creëren van een break-even situatie, zodat het resultaat van de Afvalexploitatie nagenoeg op 0 uitkomt, oftewel zodat de Afvalexploitatie gesloten is
- Tarieven bepalen in dezelfde verhouding tussen vastrecht en variabele tarieven voor GFT/E-afval en restafval als in 2026

	Tarief (€)	Absoluut verschil t.o.v. 2026 (€)
Vastrecht	247.56	+21.56
Variabel tarief GFT/E		
- 80L	2.09	+0.20
- 140L	3.55	+0.33
- 240L	5.75	+0.54
Variabel tarief Restafval		
- 25L	2.37	+0.07
- 40L	3.89	+0.22
- 80L	8.10	+0.76
- 140L	13.74	+1.29
- 240L	22.08	+2.09

Tabel 2: Tarieven afvalstoffenheffing 2027

Gezien de stijgende kosten in de afvalbranche door o.a. hogere verwerkingskosten, verbrandingsbelasting en CO2-heffing, is het nodig om de tarieven te doen stijgen met 9.5%. Bij het bepalen van dit percentage is rekening gehouden met de verwachte stijging van verwerkingskosten voor de komende jaren, in combinatie met de voorlopige scheidingsresultaten ten gevolge van het huidige beleid.

De positieve jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Cure heeft geleid tot een positief saldo in de egalisatievoorziening Huishoudelijk Afval van €222k. Er wordt in dit voorstel geen aanspraak gemaakt op de opgebouwde voorziening.

Ter controle wordt zowel voor de gehele Afvalexploitatie als voor de Afvalstoffenheffing de verhouding tussen vaste inkomsten en variabele inkomsten berekend (zie tabel 3). Onder vaste inkomsten van de afvalexploitatie worden de inkomsten uit het vastrecht, inkomsten uit vergoedingen en opbrengsten van verschillende afvalstromen gerekend. In de berekening voor Afvalstoffenheffing wordt alleen het vastrecht als vaste inkomsten gerekend. Variabele inkomsten bestaan in beide berekeningen uit inkomsten uit variabele tarieven van de afvalstoffenheffing.

	2026	2027
Afvalexploitatie		
Vaste inkomsten	74.5	74.3
Variabele inkomsten	25.5	25.7
Afvalstoffenheffing		
Vaste inkomsten	68.6	68.6
Variabele inkomsten	31.4	31.4

Tabel 3: Verhouding vaste en variabele inkomsten Afvalexploitatie en Afvalstoffenheffing

Beide verhoudingen laten geen grote verschuiving in percentages zien ten opzichte van 2026. De verhouding tussen vaste en variabele inkomsten uit afvalstoffenheffing komt neer op 68.6 – 31.4,

wat exact hetzelfde is als in 2027. De voorgestelde tarieven voor afvalstoffenheffing in 2027 leveren dus geen verandering in risico op in het kader van de diftar-paradox.

In plaats van het verhogen van alle tarieven met 9.5% is het denkbaar om de GFT/E-tarieven ongewijzigd te laten t.o.v. van 2026. Om eenzelfde verhouding tussen vaste en variabele inkomsten uit de Afvalstoffenheffing te behouden, stijgen de restafvaltarieven met 11% t.o.v. 2026 (zie tabel 4).

	Tarief (€)	Absoluut verschil t.o.v. 2026 (€)
Vastrecht	247.56	+21.56
Variabel tarief GFT/E		
- 80L	1.91	0
- 140L	3.24	0
- 240L	5.25	0
Variabel tarief Restafval		
- 25L	2.40	+0.24
- 40L	3.94	+0.39
- 80L	8.21	+0.61
- 140L	13.93	+1.38
- 240L	22.38	+2.22

Tabel 4: Tarieven afvalstoffenheffing 2027 – alternatief

Tarieven voor de milieustraat en enkele losse diensten i.r.t. afval blijven ongewijzigd.

<u>Onderbouwing van de gemaakte keuzes i.r.t. ontwikkelingen in de markt</u>

Het voorstel is om in 2027 maatregelen in te zetten voor de fracties Oud papier en karton, Plastic, Blik en Drankkartons, GFT/E-afval en Milieustraat. In deze paragraaf wordt deze keuze per fractie onderbouwd.

Het positieve effect van deze maatregelen op de scheidingsresultaten zijn afgewogen tegen de financiële consequenties en de impact op de dienstverlening aan inwoners en leefbaarheid in de wijken. De verwerkingskosten van gescheiden afvalstromen zijn over het algemeen lager dan de verwerkingskosten inclusief verbrandingsbelasting voor restafval.

Desondanks is kostenstijging voor huishoudelijk afval onvermijdelijk, vanwege grote ontwikkelingen in de afvalbranche die effect hebben over een langere periode. Allereerst geniet Geldrop-Mierlo (net als veel ander gemeentes in Zuid-Oost-Brabant) nog altijd een zeer gunstig verbrandingstarief voor restafval. Als het huidige contract afloopt in 2028, kan het nieuwe verbrandingstarief hoger uitvallen. Daarnaast is de prijsontwikkeling van verwerkingskosten voor verschillende fracties verre van stabiel. Een belangrijke oorzaak is de recent ingevoerde CO2-heffing voor transport, die gedeeltelijk worden doorgelegd in de prijs voor afvalverwerking. Tot slot wordt in de komende jaren een verbrandingsbelasting voor restafval ingevoerd en wordt een nieuw in te voeren plastic-heffing naar alle waarschijnlijkheid ten laste van afvalverwerkende partijen gebracht, waardoor de verwerkingskosten voor huishoudelijk afval aanzienlijk hoger zullen zijn.

Per fractie zijn daarbovenop de volgende overwegingen gemaakt:

- *Oud papier en karton*
  Nog niet op alle plekken in de hoogbouw wordt oud papier en karton via ondergrondse containers ingezameld. Er zijn locaties waar gewerkt wordt met inpandige verzamelcontainers, op andere plekken wordt nog huis-aan-huis ingezameld. Het is de bedoeling om oud papier en karton in 2027 op alle hoogbouwlocaties via ondergrondse (pers)papiercontainers in te zamelen. Deze maatregel is opgenomen in het voorstel.
- *Plastic, Blik en Drankkartons*
  Ondanks dat de inzameling van PBD-afval op sommige hotspots gepaard gaat met problematisch aanbiedgedrag, stellen we voor in 2027 geen wijziging in de inzamelmethode in te voeren.
  De kwaliteit van het PBD-afval in Geldrop-Mierlo is 85%. Dit is precies de grens tussen een hogere of lagere vergoeding voor PBD-inzameling volgens de nieuwe vergoedingsregeling van Verpact. De eerste resultaten volgens de nieuwe vergoedingsregeling zijn nog niet voldoende betrouwbaar om conclusies aan te verbinden.
- *Groente-, Fruit-, Tuin- en Etensrestenafval*
  Uit sorteeranalyses blijkt dat de grootste vervuilende stroom in het restafval bestaat uit GFT/E-afval. In het Kader Huishoudelijke grond- en afvalstoffen 2026-2030 staat GFT/E-afval centraal. In 2027 wordt de inzameling van GFT/E-afval op hoogbouwlocaties volledig uitgebreid naar alle locaties waar dit bijdraagt aan de doelstellingen, waarmee we voldoen aan de wettelijke plicht om GFT/E-inzameling in hoogbouw te faciliteren.
  In de laagbouw wordt GFT/E-afval al sinds jaar en dag met minicontainers ingezameld. Desondanks is er veel ruimte voor verbetering wat betreft het scheidingsresultaat. Door keukenbakjes te verschaffen aan huishoudens in de laagbouw, willen we het scheidingsgedrag bevorderen.
- *Milieustraat*
  In 2024 is de evaluatie van de proef Mobiele Milieustraat met u gedeeld. De inzet van een mobiele milieustraat werd door inwoners zeer positief ontvangen, maar was alleen rendabel als alle drie de Cure-gemeenten hieraan deel zouden nemen. Die conclusie ging uit van volledige exploitatie door Cure. In 2027 wordt de mobiele milieustraat aangeboden in Geldrop-Mierlo via het reeds bestaande concept GRIP-wagen (GrondstoffenInleverPunt), die ook in omliggende gemeentes wordt ingezet.

Veel afvalstromen zijn – in lijn met het diftar-principe – kosteloos aan te bieden op de milieustraat. Ingegeven door het Duurzaamheidsbeleid is in dit voorstel opgenomen om de afvalstromen tuinafval en tuintegels ook kosteloos aan te nemen.